

EL MURAL D'EN JORDI ROCA A L'ESCOLA NOSTRA LLAR

per Anna Fernández Álvarez

anuncia, de manera irreversible, un possible apogeu futur d'aquesta manifestació creativa.

Sobre la blava, són altament plàstiques i àgils les representacions dels braços que s'alcen: de trets durs i colors aspres, ens remetent al treball i a la terra i, en canvi, per la seva disposició, recorden les més entranyables danses populars, acostant així la pintura a la música, barrejant color i espai. Són les mans del Pla, de Casals, de Carner, de Riba, de Casas, de Nonell, de tots aquells que han ajudat a l'avenç del nostre pensament i de la nostra història.

Per acabar, crec que cal remarcar que la narrativa i la disposició de les formes en el mural exigeixen un grau d'atenció en el moment de mirar, de curiositat i, sobretot, de participació. En Jordi Roca no intenta representar la interpretació psicològica d'uns fets històrics, sinó ordenar, amb els seus sentiments, d'una

Estem acostumats, generalment, a circumscriure les obres d'art a les galeries i als museus. Poques vegades les trobem en aquelles zones que configuren la nostra realitat quotidiana. El contacte persona-art està evolucionant, sortosament, d'una manera progressiva. Existeixen ja ciutats on les zones verdes o d'esplai -i els edificis públics- emmarquen diferents tipus de creacions artístiques, que van des de l'escultura i els murals fins a la concepció de l'arquitectura com a obra creativa i, per tant, d'art.

El mural, en línies generals, ha tingut, durant molt temps, una manca de vigència, no per qüestions de principis, sinó d'ús. És evident que la realització de feines així necessita un ordre social que comporti un interès per part dels organismes pertinents: aconseguir parets no és pas el mateix que aconseguir llenços. Hem d'entendre un fet molt significatiu: la pintura contemporània a la crisi del mural ha anat desmesurant-los. La realització de peces grans, la utilització de materials com la terra, la pedra calcària, la corda, etcètera, homenatja, conscientment o no, el mural. Això

determinada manera, les formes per a la mirada curiosa de l'espectador enfront aquestes dades, pistes o senyals.

Aquí, a Sabadell, són quasi inexistent aquests treballs. El mural d'en Jordi Roca situat a l'escola Nostra Llar, és una excepció. Es un treball d'idea, una idea que està en primer terme: "TOTS ELS ESSERS HUMANS NEIXEN LLIURES I IGUALS EN DIGNITAT I DRETS". El color i els signes intenten escenificar l'anunciat. La iconografia està formada, en primer lloc, pels colors (a dos nivells): el vermell, a la part superior (món de les idees) i el blau, a la zona inferior (el present físic). En aquets darrer nivell, apareixen uns braços que invoquen la unió dels dos estats, profundament separats per una franja de paret picada, una franja que ens parla de l'acte violent que va suposar, dins del corrent de la Història, la separació del que sustenta l'equilibri de cada home i cada poble. Només existeix un pont, configurat per un emblema, les quatre barres, que estan despreses del ferro, ferro taronja que ens recorda, color i textura (importantíssima en el mural de què parlem), l'esperit d'una heràldica: plàsticament, és el més depurat i coherent de tot treball. Partint del detall, de la llegenda, de l'heràldica, se'ns parla de la Història. Els colors vermell i taronja del símbol i el seu suport estan molt a prop de Bresson i el seu LANCELOT DU LAC: el símbol d'en

Jordi Roca, com els de Bresson, després dramàticament del ferro, no ens permet deturar-nos en el record novel·lesc de les quatre barres, sinó que ens trasllada a les vertaderes causes que han fet desenvolupar aquest país.

Globalment, el mural és molt violent, positivament agressiu. Es tracta de pintar la força del desig de llibertat i igualtat, de posseir la dignitat i els drets que ens són consubstancials i necessaris. Estilísticament, és un mural molt sintètic, l'expressió dramàtica està instantaneitzada per la rotunda utilització de la línia: les mans, les zones o les paraules són només trets simples i violents. Semànticament, podríem emmarcar-lo -funció un xic freda, però que serveix per entendre'ns- en el que podem anomenar pintura política (està lluny, però, del barroquisme del muralisme mexicà o de l'elemental èpica del soviètic, principals exponents de la pintura política). Es tracta, més aviat, d'una visió suau i idealista, que intenta incidir en la transformació del present històric. Però penso que li falta una destil·lació d'aquest idealisme i de la seva evident violència, perquè ens trobem davant una exposició una mica visceral i poc sotmesa a les possibilitats abstractes dels símbols. Hagués hagut de tendir, pas a pas, a l'eliminació de l'anunciat literari, ja que el contrast que produeixen color i plans és suficientment suggestiu per si mateix. També la presència de l'ideograma picassà del colom sobre el fons vermell és massa directa i resta força simbòlica a la magnífica textura roja ■

Mural de 3,52 x 4,26 m. amb fons texturat, amb jal·roc i pintat amb pintura plàstica, realitzat l'any 1976 a l'Escola Nostra Llar, carrer Doctor Puig, 18. Sabadell.

